

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 490/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obce Biel, Hlavná 48, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Trebišov č. k. 1 Pn 238/16/8811-10 z 11. mája 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Biel o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2016 doručená sťažnosť obce Biel, Hlavná 48, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresnej prokuratúry Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 238/16/8811-10 z 11. mája 2016.

2. Sťažovateľka podala trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

3. Trestné oznámenie bolo podané z dôvodu, že znalecký posudok podaný znalcom v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 109/2015 bol podľa názoru sťažovateľky *„neúplný, nepreskúmatel'ný, závery prijaté v predmetnom znaleckom posudku sú bez riadneho odôvodnenia, vyvodené znalcom bez toho, aby boli podložené relevantnými podkladmi a teda vypracovaný znalecký posudok sa javí ako nepravdivý“*.

Sťažovateľka je toho názoru, že znalec sa dopustil trestného činu, keď v danom prípade *„pred súdom v občianskom konaní v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku úmyselne uviedol nepravdu o okolnostiach a zároveň zamlčal okolnosti, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie vo veci samej“*.

4. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Trebišov (ďalej len „vyšetrovateľ Policajného zboru“) uznesením ČVS: ORP-194/1-VYS-TV-2016 z 22. apríla 2016 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku vec odmietol, keďže podľa jeho názoru nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Uznesenie vyšetrovateľ Policajného zboru *„odôvodnil tým, že orgánom činným v trestnom konaní neprislúcha prejedikovať rozhodnutia súdu alebo nahrádzať hodnotiacu činnosť súdu len preto, že oznamovateľ nie je spokojný so závermi znalca uvedenými v znaleckom posudku. To, či znalec vykonáva svoju činnosť riadne a v určenej lehote má podľa názoru vyšetrovateľa PZ posúdiť súd, ktorý ho v danej veci ustanovil. Bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia vyšetrovateľ PZ uviedol, že bolo dostatočne preukázané, že z konania znalca nie je možné vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť.“*

5. Proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru podala sťažovateľka v zákonnej lehote sťažnosť, v ktorej namietala, že vyšetrovateľ *„vôbec neskúmal, či konanie*

podozrivého napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 347 ods. 1 písm. a/ TZ resp. iného trestného činu“.

6. Okresná prokuratúra napadnutým uznesením č. k. 1 Pn 238/16/8811-10 z 11. mája 2016 sťažnosť ako nedôvodnú zamietla. Z odôvodnenia uznesenia okresnej prokuratúry vyplýva, že podané trestné oznámenie prokurátor *„považuje len za snahu sťažovateľa ovplyvňovať prebiehajúce súdne konanie vo svoj prospech, prípadne o snahu zabezpečiť si potrebné dôkazy prostredníctvom trestného konania“*, pričom nebol preukázaný úmysel znalca uviesť vo vyžiadanom znaleckom posudku nepravdivé skutočnosti, ktoré by mohli mať podstatný význam pre rozhodnutie súdu, ani aby takéto skutočnosti zamlčal.

7. Sťažovateľka je toho názoru, že okresná prokuratúra svojím rozhodnutím porušila jej základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny tým, že zamietla jej sťažnosť *„bez toho, aby orgány činné v trestnom konaní venovali podanému trestnému oznámeniu náležitú pozornosť, riadne ho prešetrili a až následne o ňom na základe zistených skutočností rozhodli“*.

8. Podľa názoru sťažovateľky okresná prokuratúra svoje závery neodôvodnila, a keďže *„zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebolo vykonané žiadne dokazovanie“*, záver prokurátora *„o absencii úmyslu znalca spáchať trestný čin, ku ktorému mimochodom nedospel ani vyšetrovateľ v rozhodnutí o odmietnutí veci, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní“*. Prokurátor tiež *„neuviedol, akým spôsobom sa dopracoval k tomuto zisteniu, čím zaťažil napadnuté uzneseniu nepreskúmateľnosťou“*.

9. Rozhodnutie okresnej prokuratúry podľa názoru sťažovateľky *„neuvádza relevantné a dostatočné dôvody, na základe ktorých bolo rozhodnuté o sťažnosti tak, ako sa uvádza v jeho výroku. Prokurátor sa v napadnutom uznesení vôbec nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa vzťahujúcou sa k nedostatočnému prevereniu skutočností uvedených v trestnom oznámení.“*

10. Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej „základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd“ napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnej prokuratúre na nové konanie. Navrhla tiež priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. medzi mnohými napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 60/08, II. ÚS 165/2011, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 92/04).

16. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, ktorým ako nedôvodnú zamietla jej sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru o odmietnutí trestného oznámenia podaného sťažovateľkou.

17. V úvode ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

18. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že vyšetrovateľ Policajného zboru a následne aj okresná prokuratúra reagovala na podané trestné oznámenie sťažovateľky v rámci postupu pred začatím trestného stíhania upraveného Trestným poriadkom (§ 196 až § 198 Trestného poriadku) zákonným spôsobom, a teda riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce z uvedených zákonných noriem, pričom vydala rozhodnutia (vrátane napadnutého uznesenia), ktoré spĺňajú náležitosti predpokladané Trestným poriadkom, v ktorých bol vyjadrený odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a postup okresnej prokuratúry a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať (obdobne napr. III. ÚS 474/2016, III. ÚS 147/2016).

19. Ústavný súd ďalej pripomína, že v rámci svojej judikatúry už uviedol, že právo na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy, a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označenej osobe. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa.

20. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, preto k porušeniu týchto práv postupom a napadnutým uznesením okresnej prokuratúry nemohlo dôjsť.

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017